

Decàleg per a l'inversor en borsa

L'onzè: no perdràs

A més de ser prudent, l'inversor ha d'observar uns preceptes mínims per a no trobar-se un mal dia amb una mà davant i l'altra darrere a la porta de la Borsa. Les expectatives recomanen comprar valors segurs, però el guany, de tots és prou conegut, està en el risc. ¿Què fer...?

La rebaixa dels tipus d'interès decidirà en última instància el comportament global de la borsa durant el 1992. Això pensen, almenys, els observadors i especialistes del sector borsari.

La clau per a no perdre diners (el secret per a guanyar-ne, òbviament, no el té el modest periodista que escriu aquest informe) és clara i precisa: invertir amb molta prudència. Totes les previsions anuncien un ritme moderat de beneficis per als sis primers mesos i una expectativa de canvi —si es produeix una recuperació de l'economia mundial i concretament de l'americana— per acabar l'any amb resultats positius. Mentrestant, no està de sobra respectar el següent decàleg de l'inversor.

1. No invertir per damunt de les possibilitats personals.

Els diners invertits en valors mobiliaris han d'eixir obligatòriament d'un excedent de l'estalvi. Molts inversors inexperts s'equivoquen quan decideixen jugar-se una part més o menys gran de les seues rendes indispensables. Quan menys s'ho esperen —això sol passar sovint— les cotitzacions de les accions van a contra corrent, el paper comprat amb il·lusió es precipita a la baixa i a l'inversor no li queda altra opció que vendre'ls com si li cremaren a les mans. I en les pitjors condicions. Durant els deu primers mesos de l'any passat hi va haver valors amb una rendibilitat en borsa tres vegades superior al valor inicial. Altres, però, van donar sorpreses bastant oneroses als seus propietaris.

2. Evitar les operacions massa atrevides.

Invertir en accions vol dir invertir en renda variable. Això significa que la rendibilitat desitjada pot canviar d'acord amb la marxa de l'empresa. Al contrari, en renda fixa, com el seu nom l'indica, la rendibilitat és inamovible ja que es compren títols amb un tipus d'interès preestablert.

Els inversors modestos, els que pertanyen

a l'anomenat "capitalisme popular" ben bé representats en la classe mitjana, han dirigit fins ara els seus estalvis cap a valors que, encara que siguin de renda variable, tenint en compte l'important nombre d'accions en circulació, i la completa seguretat en els beneficis, s'han convertit en paper borsari molt ferm, gairebé com si es tractara de la tranquil·la renda fixa.

Si no hi ha intenció especuladora, *spei-ler* en llenguatge tècnic financer, i si a més l'inversor en qüestió no és d'aquells que accepten assumir grans riscos, el sentit comú recomana no llançar-se sistemàticament al pou negre de les operacions amb un fort "efecte de palanca", com anomenen els francesos el mercat de compra o venda al descobert, depenent de l'índex borsari. Les inversions d'aquest gènere són extremadament perilloses, ja que "l'efecte palanca" juga en els dos sentits, a la puja i a la baixa, en un temps escàs.

3. Concentrar els esforços per ser eficaç.

El fet de dispersar massa les inversions amb un gran nombre de valors al mateix

temps significa quasi sempre treballar amb una cartera borsària bastant inestable. S'ha de ser un gestor consagrat per a controlar els canvis radicals de cada dia i mantenir, com a mínim, un equilibri de compensació —les pèrdues pels guanys— del paquet d'accions en moviment. Per regla general el que sol passar en la majoria d'aquests casos és que es multipliquen les despeses de transacció inútilment o pitjor encara, es disgreguen les possibilitats de realitzar beneficis. Cal ser realista. És millor vigilar de prop una desena d'empreses i fixar-se un límit d'inversió semblant per a tots. Per exemple, si es tenen 200.000 pessetes, convé destinar-ne unes 20.000 a cada paquet d'accions.

4. Saber triar.

Malgrat la seguretat que donen a l'inversor els títols tradicionals, com per exemple les matildes (telefònica) i altres d'aquesta mena, en la història borsària recent hi ha molts testimonis que demostren tot el contrari. El més espectacular va ser protagonitzat per Explosivos Rio Tinto i

Fecsa. Els accionistes d'aquests dos títols han hagut d'esperar molts anys per a vendre el paper sense perdre diners. Triar és un dels exercicis més delicats per a l'inversor. La saviesa recomana interessar-se abans que tot per les accions d'empreses que tinguin una solidesa financera indiscutible, una qualitat de gestió reconeguda de manera unànime i unes perspectives de resultats positius prou clares, al marge de les habituals incerteses econòmiques. És necessari afegir-hi un altre imperatiu: no pagar-les mai massa cares.

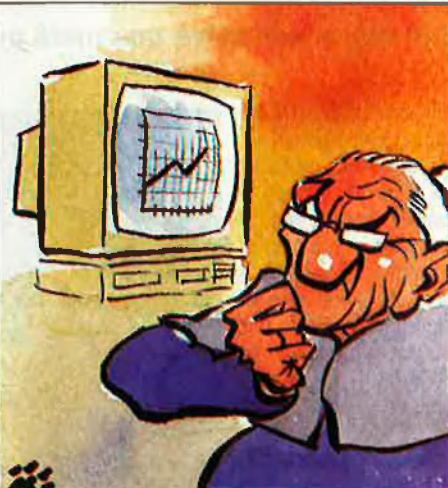
5. Comprar bé.

Els criteris per apreciar i fer-se una idea sobre el grau d'exposició als riscos del mercat són nombrosos. Un d'ells, el més utilitzat, és el PER o *price earning ratio* en anglès, (relació entre la cotització i el benefici previst per acció).

El president de la Comissió Nacional del Mercat de Valors, CNMV, Luis Carlos Croissier, des de la seua butaca com a màxima autoritat espanyola en borsa i primer responsable de la vigilància dels mercats, va afirmar fa poc que exceptuant les grans empreses, que ofereixen una estabilitat important als seus accionistes, "quan s'inverteix en borsa s'ha de tenir en compte on es fiquen els diners i, fonamentalment, s'ha de veure com està repartida la propietat de l'empresa". Aquesta última circumstància és molt important perquè on hi ha un soci majoritari, pot pendre decisions pel seu compte que perjudiquen el petit accionista. No obstant això, la nova legislació d'adquisició de valors (OPA) tracta de regular la defensa d'aquests accionistes minoritaris. Una mitjana ponderada de les quatre borses de l'estat, (Barcelona, València, Madrid i Bilbao), preveu un poc més del 10% de puja general per al 1992. Aquesta taxa de capitalització sembla bastant raonable, encara que és una de les més baixes d'Europa.

6. Malfiar-se de les cotitzacions en mercat continu.

En una època en què la inestabilitat de les cotitzacions és cada vegada més gran (hi ha sessions que tanquen amb variacions pròximes al 20%), cal fixar-se un límit de compra amb tota precisió. Pot ser molt perillós córrer darrere de títols per comprar-los a qualsevol preu, encara que no siguin superiors als que normalment tenen en el mercat. L'ordre de compra de l'inversor a l'intermediari és concreta gairebé sempre quan el preu es troba al nivell més alt. La informació és una peça bàsica per a l'inversor. Des de l'any passat, bancs

i altres entitats financeres han posat en marxa serveis en què el públic té accés directe. El Banco de Santander i el Bankinter i altres tres societats de valors, ofereixen sistemes per a donar ordres borsàries des del propi domicili. El BBV, el Banc de Sabadell, Cajamadrid i Banesto, junt amb el sistema més desenvolupat del Banco Hispano Americano, són entitats on es pot anar lliurement per a obtenir tota mena d'informació instantània per operar en borsa. El nou dispositiu d'informació de l'Hispano ha afegit a l'antic servei un contingut bàsic de notícies dels mercats de valors o del mateix banc amb la possibilitat d'ordenar qualsevol inversió o venda sense cap increment del cost operatiu.

7. Diversificar els riscos.

Una cartera d'accions no ha d'estar mai completada per valors de moda o especulatiu, sotmeses sovint a importants variacions tant a la baixa com a l'alça. Això no

vol dir tampoc que s'hagen de concentrar totes les opcions en títols d'un sol sector d'activitat o d'una sola zona geogràfica.

8. Ser mòbil.

Cada valor en cartera exigeix una vigilància atenta. Segons les circumstàncies, l'inversor ha de saber reconèixer per on van les decisions més beneficioses. Hi ha vegades que convé una actitud més aviat intermèdia entre dos valors en competència. En altres moments, no s'ha de perdre el temps i cal actuar ràpidament per a desfer-se de paper.

9. Vendre bé.

Perquè la sort no passe per davant el nas de l'inversor, cal fixar-se per a cadascú dels valors en cartera un sostre o límit d'esperança de guany, més o menys elevat segons l'estat de salut del mercat en un moment donat. També es pot aprofitar una puja generalitzada per a alleugerir les posicions. No és cap vergonya vendre valors quan no estan en el punt més alt de la seua cotització.

10. Guardar per a quan falte.

Una cartera invertida al 100% no serà mai una inversió global elàstica. Es convenient disposar de manera permanent d'un marge de maniobra per poder aprofitar qualsevol ocasió beneficiosa que es presente de sobte. Tot esperant aquesta oportunitat, la part de l'estalvi en alerta es pot invertir en els moderns Sicav, fons d'inversió de renda variable o en fons comuns monetaris.

Ignasi Pellicer